

له ياده وتلي

پنځوس نبوي سنتونه

ژباړن: لقمان حکيم حکمت

د ژباړن سریزه

نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ وَبَعْدُ:

د نبی کریم صلی الله علیه وسلم له سنتو سره مینه او محبت او په ژوند کې نبوي سنتو باندې عمل درامد د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره د پوره مینې لرلو نښه او ستره علامه ده، له دې کبله بدعتونه په دین کې د غلیظ حرمت حکم لري. له دې کبله عمر بن عبدالعزیز رحمه الله فرمایي: (إِذَا رَأَيْتَ قَوْمًا يَتَنَاجُونَ فِي دِينِهِمْ بَشْيٍ دُونَ الْعَامَّةِ فَأَعْلَمُ أَنَّهُمْ عَلَى تَأْسِيسِ ضَلَالَةٍ)

ژباړه: کله چې داسې قوم او خلک ووینې چې په دیني چارو کې له عوامو پرته خپل منځ کې گنګوسی کوي نو وپوهېږه چې د کومې بې لارۍ تاسیس کې بوخت دي.

او امام شافعي رحمه الله وايي: إِذَا وَجَدْتُمْ سُنَّةَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاتَّبِعُوهَا وَلَا تَلْتَفِتُوا إِلَى قَوْلِ أَحَدٍ ([حلیه الأولیاء: ۹ / ۱۰۷]

ژباړه: چې کله هم د نبي صلی الله علیه وسلم سنت ووينئ نو ويی منئ او په ضد کې يې د هېڅ چا خبرې ته مه گورئ. له دې کبله پر نبوي سنتو ځانگړی خیال کول د ښه مسلمان شېوه ده، ترڅو په سنتو باندې د عمل درامد له مخې د بدعتونو مخه ونیول شي. څومره چې بدعتونه ساه اخلي او ژوندي کيږي هومره ورسره نبوي سنت مړه کيږي. مېړه التواصل الخيرية د (سنن منسیه) په نوم پنځوس نبوي ارشادات چې واقعا له خلکو هېر دي په جالب انداز ټولنې ته وړاندې کړي دي چې ستاسو د ښه مستقبل په خاطر مې پښتو ته ترجمه کړل. الله پاک دې دا عمل خالص د هغه د رضا لپاره وگرځوي او رب کریم دې په دې کتاب د ډېرو اسلامي داعیانو پام د نبوي سنتو راژوندي کولو ته واړوي.

لقمان حکیم حکمت

Hekmat۰۳۴۴@gmail.com

۲۰۱۷/۱۰/۱۱

پښې ابله تلل

۱ - : عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ (كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا أَنْ نَحْتَفِيَ أَحْيَانًا) [سنن أبي داود: ۴۱۶۰]

ژباړه: له عبدالله بن بريده رضي الله عنه نه روايت دی چې نبی کریم صلی الله عليه وسلم به مونږ ته کله ناکله امر کوو چې پښې ابله شو.

په درې ګوتو خوراک کول:

۲ - : عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: (كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْكُلُ بِثَلَاثِ أَصَابِعَ، وَيَلْعَقُ يَدَهُ قَبْلَ أَنْ يَمْسَحَهَا) [صحيح مسلم: ۲۰۳۲]

ژباړه: له کعب بن مالک رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم به په دريو ګوتو خوراک کو او ګوتې به يې له پاکولو نه مخکې په ژبه خټلې.
له خوب نه وروسته په سترګو لاس راښکل:

۳ - : عَنْ مَيْمُونَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: اسْتَيْقِظَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَجَلَسَ يَمْسُحُ النَّوْمَ عَنْ وَجْهِهِ بِيَدِهِ ([صحيح البخاري: ۱۸۳]

ژباړه: د نبی کریم صلی الله علیه وسلم له بي بي ميموني رضي الله عنها نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له خوبه راپورته شو، کښېناست او بيا يې په لاس باندې له خپل مخ نه خوب مسح کو.

دتوبې لمونځ کول:

۴ - : عَنْ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: [مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا، فَيُحْسِنُ الطُّهُورَ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ، ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ] ([سنن ابی داود: ۱۵۲۱، صحيح الجامع: ۵۷۳۸]

ژباړه: له ابوبکر رضي الله عنه نه روایت دی چې ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه اورېدلي دي ويل يې : هېڅ

يو بنده گناه نه کوي او بيا بنایسته اودس وکړي بيا پورته شي
او دوه رکعته لمونځ وکړي او له الله څخه بخشش وغواړي
مکر الله به ورته بڅښنه وکړي.

له مجلس او لمونځ نه وروسته دعا

ه - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [مَنْ جَلَسَ فِي مَجْلِسٍ فَكَثَّرَ فِيهِ لَعَطُهُ، فَقَالَ
قَبْلَ أَنْ يَقُومَ مِنْ مَجْلِسِهِ ذَلِكَ: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ، إِلَّا غُفِرَ لَهُ مَا كَانَ فِي
مَجْلِسِهِ ذَلِكَ] [جامع الترمذي: ۳۴۳۳]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله
صلى الله عليه وسلم فرمايي: څوک چې په کوم مجلس کې
کښي او د گناه خبرې يې پکې ډېرې شي او له مجلس څخه
د پاڅېدو نه مخکې دا ووايي: سبحانک الله... اى الله تا لره
پاکې ده او ثنا هم تا لره ده، زه د دې گواهي کوم چې له تا

پرته بل برحق معبود نشته، زه له تا نه بخشش غواړم او تا ته توبه اوباسم، مگر د مجلس ټوله گناه به ورته وېښل شي.

عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا جَلَسَ مَجْلِسًا أَوْ صَلَّى تَكَلَّمَ بِكَلِمَاتٍ، فَسَأَلَتْهُ عَائِشَةُ عَنِ الْكَلِمَاتِ، فَقَالَ: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ (سنن النسائي: ۱۳۴۴]

ژباړه: له عايشې رضي الله عنها نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم چې به کله په مجلس کې کېناست او يا به يې لمونځ وکړ نو څه کلمات به يې ويل، نو عايشې رضي الله عنها ترې ددغو کلماتو پوښتنه وکړه، هغه ورته وويل: سبحانک اللهم...

د شپې له مخې د لوبښو او کالو سر پټول

۶ - : عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: (غَطُّوا الْإِنَاءَ، وَأَوْكُوا السَّقَاءَ، فَإِنَّ فِي

السَّنَةِ لَيْلَةً يَنْزِلُ فِيهَا وَبَاءٌ، لَا يَمُرُّ بِإِنَاءٍ لَيْسَ عَلَيْهِ غِطَاءٌ، أَوْ سِقَاءٍ لَيْسَ عَلَيْهِ وَكَاءٌ، إِلَّا نَزَلَ فِيهِ مِنْ ذَلِكَ الْوَبَاءُ) [صحيح مسلم: ۲۰۱۴]

ژباړه: له جابر رضي الله عنه نه روايت دی چې ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه اورېدلي دي ويل يې: د شپې له مخې د لوښو سرونه پټ کړئ او مشکيزې مو وتړئ، په کال کې يوه شپه ده چې مرضونه پکې رابنکته کېږي، په هېڅ لوښي نه تيرېږي چې سر يې خلاص وي مگر له دغې وبا څخه ورته يو څه وربنکته شي.

د مسواک استعمالول

۷ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي أَوْ عَلَى النَّاسِ لَأَمَرْتُهُمْ بِالسَّوَاكِ مَعَ كُلِّ صَلَاةٍ) [صحيح البخاري: ۸۸۷]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله

صلى الله عليه وسلم فرمايې: که مې په امت باندې سختي نه راتله يا په خلکو سخته نه وه نو امر به مې ورته کړی و چې له هر لمونځ سره مسواک استعمال کړي.

له ننوتو مخکې درې ځله اجازه غوښتل:

۸ - : عَنْ أَبِي مُوسَى أَشْعَرِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ (الْإِسْتِئْذَانُ ثَلَاثٌ، فَإِنْ أُذِنَ لَكَ، وَإِلَّا فَارْجِعْ) [جامع الترمذي: ۲۶۹۰]

ژباړه: له ابوموسی اشعري رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: اجازه باید درې ځل وغوښتل شي، که اجازت شي - نو ننوځه - ورنه بېرته ستون شه.

کورته د ننوتو او وتلو په مهال دوه رکعتونه لمونځ کول:

۹ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (إِذَا خَرَجْتَ مِنْ مَنْزِلِكَ فَصَلِّ رَكَعَتَيْنِ

يمنعانك من مخرج السوء، وإذا دخلت إلى منزلك فصل
ركعتين يمنعانك من مدخل السوء ([سلسلة الأحاديث
الصحيحة: ۱۳۴۳]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله
صلى الله عليه وسلم فرمايي: كله چې له كور څخه وځې نو
دوه ركعته وكړه تا به له ناكاره مخرج څخه وساتي، او چې كله
كور ته ننوځې نو دوه ركعته وكړه تا به له ناكاره مدخل -
ننوتون ځای - څخه وساتي.

له مؤذن سره د اذان كلمات ويل:

۱۰ - : عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ: اللَّهُمَّ
رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ الثَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ
وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مُحَمَّدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ، حَلَّتْ لَهُ
شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ) [صحيح البخاري: ۶۱۴، ۷۱۹]

ژباړه: له جابر بن عبدالله رضي الله عنهما نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: څوک چې اذان واوري او بيا ووايي: اى الله د دې پوره دعوتنامې او د دائمي لمونځ ربه! محمد صلى الله عليه وسلم ته لوړه مرتبه او غير منتهي لوړ منزلت ورکړه، او د شفاعت هغه مقام ته يې ورسوه چې تا يې ورسره وعده کړې ده، نو د دغه انسان لپاره به د قيامت په ورځ زما سفارش واجب او ثابت شي.

په ماشومانو سلام کول:

۱۱ - : عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [مَرَّ عَلَى غُلَّامٍ فَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ] [صحيح مسلم: ۲۱۶۸]

ژباړه: له انس بن مالک رضي الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم په ماشومانو باندې تېرېده نو سلام يې پرې وکړ.

د پورته کېدو او ښکته کېدو اذکار:

۱۲ - : عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: [كُنَّا إِذَا صَعِدْنَا كَبَّرْنَا، وَإِذَا نَزَلْنَا سَبَّحْنَا] [صحيح البخاري: ۲۹۹۳]
ژباړه: له جابر بن عبدالله رضي الله عنهما نه روايت دي چې کله به مونږ پورته ختلو نو الله اکبر به مو ويل، او چې په ښکته به کوزېدو نو سبحان الله به مو ويل.

په پېژندگلو او نه پېژندگلو ټولو باندې سلام کول:

۱۳ - : عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ؟ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ، وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ» [سنن ابی داود: ۵۰۰۰]

ژباړه: له عبدالله بن عمرو رضي الله عنه نه روايت دی چې يو سړي له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه پوښتنه وکړه چې د اسلام کوم خصلت ډېره غوره دی؟ هغه ورته وويل: دا چې خوراک ورکړې او پر هغه چا سلام وکړې چې يې پېژنې

او که يې نه پېژنې.

په ناسته باندې اوبه څښل:

۱۴ - : عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، [أَنَّهُ نَهَى أَنْ يَشْرَبَ الرَّجُلُ قَائِمًا]، قَالَ قَتَادَةُ: فَقُلْنَا فَلَا كُلَّ، فَقَالَ: «ذَاكَ أَشْرُّ أَوْ أَحَبُّ» [صحيح مسلم: ۲۰۲۴]

له انس رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي صلی الله عليه وسلم په ولاړه باندې له اوبو څښلو نه منعه کړې ده، قتاده وايي مونږ انس رضي الله عنه ته وويل: او په ولاړه خوراک کول؟ هغه وويل: دا خو بيخي ډېر بې خيره او يا ډېر پليت کار دی.

په لمونځ کې د وسوسې په مهال کين لورې ته توکاږې

۱۵ - : عَنْ أَبِي الْعَلَاءِ، أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ أَبِي الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ صَلَاتِي وَقِرَاعَتِي يَلْبِسُهَا عَلَيَّ،

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ذَاكَ شَيْطَانٌ يُقَالُ لَهُ خَنْزَبٌ، فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْهُ، وَاتَّقِلْ عَلَى يَسَارِكَ ثَلَاثًا» قَالَ: فَقَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَذْهَبَهُ اللَّهُ عَنِّي ([صحيح مسلم:

[۲۲۰۳]

ژباړه: ابوالعلاء وايي چې عثمان بن ابي العاص رضي الله عنه نبي صلى الله عليه وسلم ته راغی او ورته يې وويل: ای د الله رسوله! شيطان زما او د لمونځ په منځ کې مانع واقع کيږي لمونځ او قرائت راباندې گډوډوي، رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: دغه شيطان ته خنزب ويل کيږي، چې کله ترې څه محسوس کړې نو الله پورې ترې پناه ونيسه او خپل کينې لورې ته درې ځل توکمني واچوه، عثمان وايي: ما همدغه شان وکړل نو الله پاک رانه شيطان وتښتو.

د خوب په مهال اودس کول:

۱۶ - : عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (طهروا هذه الأجساد طهرکم الله فإنه ليس عبد يبيت طاهرا إلا بات معه ملك في شعاره لا ينقلب ساعة من الليل إلا قال: اللَّهُمَّ اغفر لعبدك فإنه بات طاهرا) [صحيح الجامع الصغير: ۳۹۳۶]

ژباړه: له ابن عمر رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: الله دې تاسو پاک کړي خپل بدنونو مو پاک وساتئ، هېڅ انسان خپله په طهارت کې نه تیروي مګر ملائک يې ورسره په جامه کې شپه تېره کړي او د شپې هېڅ وخت په ډډه نه اوړي مګر ملائک وايي: ای الله ستا دې بنده ته بخشش وکړه ځکه ده شپه په طهارت کې تېره کړه.

له مسلمان سره خنډ:

۱۷ - : عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ لِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا، وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهِ طَلِقٍ» [صحيح مسلم: ۲۶۲۶]

ژباړه: له ابو ذر رضي الله عنه نه روايت دی چې ما ته نبی صلی الله عليه وسلم وویل: د خبر هېڅ کار کم او سپک مه ګڼه، که څه هم د خپل مسلمان ورور سره په ورین تندې ملاقات ولې نه وي.

په پڼو کې لمونځ کول:

۱۸ - : عَنْ شَدَادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «خَالِفُوا الْيَهُودَ فَإِنَّهُمْ لَا يُصَلُّونَ فِي نِعَالِهِمْ، وَلَا خِفَافِهِمْ» [سنن ابی داود: ۶۵۲]

ژباړه: له شداد بن اوس رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایي: له يهودانو سره مخالفت وکړئ، هغوی په خپلو پېزارونو او بوتانو کې لمونځ نه کوي - مطلب تاسو ورپکې لمونځونه وکړئ.

په خواړو عیبونه نه کول:

۱۹ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: (مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا قَطُّ، إِنْ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ، وَإِنْ كَرِهَهُ تَرَكَهُ (

[صحيح البخاري: ۵۴۰۹، صحيح مسلم: ۲۰۶۴]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي صلی الله عليه وسلم هېڅکله په خواړو باندې عيب نه دی لگولی، که به يې ورته زړه وشو خوړل به يې او که به يې ورته زړه ونه شو نو پرېښوده به يې.

له اذان نه وروسته دعا ويل:

۲۰ - : عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: (مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ) [صحيح

مسلم: ۳۸۶، صحيح الجامع: ۶۴۲۲]

ژباړه: له سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايي: څوک چې له مؤذن

څخه (اذان) واوري او بيا ووايي: اشهد... زه د دې گواهي وركوم چې له الله پرته بل برحق معبود نشته هغه يواځې دى هېڅ شريك نه لري او محمد صلى الله عليه وسلم د هغه بنده او حق استازى دى، په الله باندې د رب په توگه، او په محمد صلى الله عليه وسلم باندې د اسماني استازي په توگه او په اسلام باندې د دين په توگه خوشحاله يم ، نو ټول گناهونه به ورته وېښل شي.

له خوب نه مخكې سورت اخلاص او معوذتين لوستل:

۲۱ - : عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ كُلِّ لَيْلَةٍ جَمَعَ كَفَّيْهِ، ثُمَّ نَفَثَ فِيهِمَا فَقَرَأَ فِيهِمَا: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ، ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ، يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ) [صحيح البخاري: ۵۰۱۷]

ژباړه: له عايشې رضي الله عنها نه روايت دی چې نبی کریم صلی الله عليه وسلم چې به کله هم هره شپه خپلې بسترې ته راغی خپل لاسونه به يې لپه کړل، کوپ به يې پکې وکړل او قل هو الله احد، قل اعوذ برب الفلق، قل أعوذ برب الناس به يې په کې ولوستل او چې د بدن تر کومه به يې لاس رسېده پر هغه ځای به يې رابښکو، له سر او مخ او د بدن له مخامخ نه به يې شروع وکړه ټول بدن به يې مسح کړ، درې ځل به يې دا کار کو.

د څانګې لمونځ کول:

۲۲ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: (أَوْصَانِي خَلِيلِي بِثَلَاثٍ لَا أَدْعُهُنَّ حَتَّى أَمُوتَ: «صَوْمُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، وَصَلَاةُ الضُّحَى، وَتَوَمُّ عَلَى وَثَرٍ ») [صحيح البخاري: ۱۱۷۸]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې ما ته مې دوست په درې شيانو وصيت کړی دی چې تر مرګه به يې

نه پرېږدم: له هرې مياشت نه درې ورځې روژه نېول، د خاښت لمونځ او له ويده کېدو نه مخکې وتر کول.

د غسل په مهال لومړی اودس کول:

۲۳ - : عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا اغْتَسَلَ مِنَ الْجَنَابَةِ بَدَأَ فَعَسَلَ يَدَيْهِ، ثُمَّ تَوَضَّأَ كَمَا يَتَوَضَّأُ لِلصَّلَاةِ، ثُمَّ يَدْخُلُ أَصَابِعُهُ الْمَاءَ فَيُخَلِّلُ بِهَا أَصُولَ شَعْرِهِ، ثُمَّ يَصُبُّ عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثَ غُرْفٍ، ثُمَّ يُفِيضُ الْمَاءَ عَلَى جَسَدِهِ كُلِّهِ) [سنن النسائي: ۲۴۷]

ژباړه: له عايشې رضي الله عنها نه روايت دی چې نبی صلی الله عليه وسلم به کله هم له جنابت څخه غسل کول، نو شروع به يې وکړه او لاسونه به يې ووينځل، بيا به يې لکه د لمونځ لپاره اودس وکړ، بيا به يې اوبو ته ګوتې وربښکته کړې او د وېښتانو بيخونه به يې پرې لاندې کړل، بيا به يې په سر باندې درې لپې اوبه واچولې، بيا به يې په ټول بدن اوبه

وارپولې .

د نويو کاليو (جامو) په وخت کې دعا:

۲۴ - : عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ (كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْبًا سَمَّاهُ بِاسْمِهِ، عِمَامَةً، أَوْ قَمِيصًا، أَوْ رِدَاءً، ثُمَّ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ » [جامع الترمذي: ۱۷۶۷]

ژباړه: له ابوسعید خدری رضي الله عنه نه روایت دی چې کله به رسول الله صلى الله عليه وسلم نوی کالي واچول نو نوم به یې ورله یاد کړ چې پټکی، یا کمیس او څادر بیا به یې وویل: اللَّهُمَّ... ای الله! ستا لپاره ډېرې ثناگانې دي چې تا راته دا پوښاک راواغوندو، له تا څخه د دې پوښاک خیر غواړم او هغه خیر درنه غواړم چې دا پوښاک یې له کبله جوړ شوی دی، او تا پورې د دې پوښاک له شر نه پناه غواړم

او له هغې شر نه درپورې پناه غواړم چې دا پوښاک يې له کبله جوړ شوی دی.

د چرگ له اواز سره دعا ويل:

۲۵ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: (إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ، فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهيقَ الحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا) [صحيح البخاري: ۳۳۰۳]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې نبی کریم صلی الله عليه وسلم فرمايي: کله چې تاسو د چرگ اواز واورئ نو له الله څخه د هغه د مهرباني سوال وکړئ ځکه چې ملائک يې ليدلی وي، او کله چې د خر رمبرې واورې نو د الله پورې له شيطان نه پناه ونيسې ځکه چې شيطان يې ليدلی وي.

له هر لمونځ نه وروسته ايت الكرسي لوستل:

۲۶ - : عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (من قرأ آية الكرسي دبر كل صلاة مكتوبة لم يمنعه من دخول الجنة إلا أن يموت) [صحيح الجامع: ٦٤٦٤]

ژباړه: له ابوامامه رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرماي: څوک چې د هر فرض لمونځ نه وروسته ايت الكرسي ولولي نو جنت له ننوتو يې يواځې مرګ رابندوي.

له سفر څخه د ستنېدو په مهال مسجد کې دوه رکعته لمونځ کول:

۲۷ - : عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (كَانَ لَا يَقْدُمُ مِنْ سَفَرٍ إِلَّا نَهَارًا فِي الضُّحَى، فَإِذَا قَدِمَ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ، فَصَلَّى فِيهِ رُكْعَتَيْنِ، ثُمَّ جَلَسَ فِيهِ) [صحيح مسلم: ۷۱۶]

ژباړه: له كعب بن مالك رضي الله عنه نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم به له سفر څخه نه راستنېده مگر د سهار په مهال، خو چې كله به راوړسېد نو په مسجد كې به يې په دوو ركعتو پېل وكړ او بيا به په كې كېناست.

د روايتو سنتونو خاص خيال ساتل:

۲۸ - : عَنْ أُمِّ حَبِيبَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (من صلى في يوم وليلة اثنتي عشرة ركعة بني له بيت في الجنة: أربعاً قبل الظهر وركعتين بعدها وركعتين بعد المغرب وركعتين بعد العشاء وركعتين قبل صلاة الغداة) [صحيح الجامع: ۶۳۶۲]

ژباړه: له ام حبيبي رضي الله عنها نه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: څوك چې په شپه او ورځ كې دولس ركعتو لمونځ وكړي نو الله پاك به ورله په جنت كې كور ودان كړي، څلور ركعتونه له ماسپښين نه مخكې او

دوه ورځه وروسته، او دوه له ماښام نه وروسته او دوه له ماسخوتن نه وروسته او دوه له سهار نه مخکې.

سپين وېښته له تورولو نه ساتل:

۲۹ - : عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ (أُتِيَ بِأَيِّ قُحَافَةٍ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ وَرَأْسُهُ وَلِحْيَتُهُ كَالثَّغَامَةِ بَيَاضًا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «غَيِّرُوا هَذَا بِشَيْءٍ»، وَاجْتَنَبُوا السَّوَادَ) [صحيح مسلم: ۲۱۰۲]

ژباړه: له جابر بن عبدالله رضي الله عنه نه روايت دی چې د مکې د فتح په ورځ د ابوبکر رضي الله عنه پلار ابوقحافه په داسې حالت کې راوستل شو چې سر او کبړه يې لکه د ثغامه بوتې په څېر تک سپين و، نو رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: سپينوالی يې په څه شي بدل کړئ خو له تور رنګ نه ځان وساتئ.

د وتر لمونځ

۳۰ - : عَنْ أَبِي بَصْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (إِنْ اللَّهُ زَادَكُمْ صَلَاةً وَهِيَ الْوَتْرُ، فَصَلُّوْهَا بَيْنَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ إِلَى صَلَاةِ الْفَجْرِ) [سلسلة الأحاديث الصحيحة : ۱۰۸]

ژباړه: له ابو بصره رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: تاسو ته الله پاک د وتر په نوم اضافی لمونځ هم درکړی دی، د ماسخوتن او سهار لمونځ ترمنځ يې وکړئ.

ايکې يواځې د جمعې په ورځ روژه نه نيول:

۳۱ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «لَا يَصُومَنَّ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، إِلَّا يَوْمًا قَبْلَهُ أَوْ بَعْدَهُ» [صحيح البخاري: ۱۹۸۵، صحيح مسلم: ۱۱۴۴]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې ما له نبي صلی الله عليه وسلم نه اورېدلي دي ويل يې: ايکې يواځې د جمعې ورځې روژه دې هېڅوک نه نيسي مگر دا چې يوه ورځ روژه ترې مخکې يا وروسته ونيسي.

مسجد ته د شپې له مخې د بنځو تلل:

۳۲ - : عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (اِذْنُوا لِلنِّسَاءِ بِاللَّيْلِ إِلَى الْمَسَاجِدِ) [صحيح البخاري: ۸۹۹، صحيح مسلم: ۴۴۲]

ژباړه: له ابن عمر رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: د شپې له مخې بنځو ته اجازت ورکړئ چې مسجدونو ته ولاړې شي.

له شېدو وروسته مضمضه کول:

۳۳ - : عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (شَرِبَ لَبَنًا فَمَضْمَضَ، وَقَالَ: «إِنَّ لَهُ دَسْمًا»)
[صحيح البخاري: ۲۱۱، صحيح مسلم: ۳۵۸، جامع الترمذي:
[۸۹]

ژباړه: له عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت دی
چې رسول الله صلى الله عليه وسلم شيدې وخنبلې او بيا يې
خوله ووينځله او وپويل: په باوري توگه چې شيدو لره
غورځي ده.

**د جمعې ورځې سهار لمونځ کې سورت سجده او سورت
دهر لوستل:**

۳۴ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: (كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ فِي الْجُمُعَةِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ الْم تَنْزِيلُ
السَّجْدَةِ وَهَلْ آتَى عَلَى الْإِنْسَانِ) [صحيح البخاري: ۱۰۶۸]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دي چې نبی کریم
صلى الله عليه وسلم به د جمعې د ورځې په سهار لمونځ کې

الم تنزيل سجده او هل أتى على الانسان سورتونه لوستل.

تحية المسجد كول كه هم امام خطبه ولې نه وايي:

۳۵ - : عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ (دَخَلَ رَجُلٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ، فَقَالَ: «أَصَلَّيْتُ؟» قَالَ: لَا، قَالَ: «قُمْ فَصَلِّ رَكَعَتَيْنِ») [صحيح البخاري: ۹۳۱]

ژباړه: له جابر رضي الله عنه نه روايت دی چې د جمعې په ورځ يو سړی مسجد ته راننوت او نبي صلى الله عليه وسلم خطبه کوله، نو سړي ته يې وويل: اي لمونځ دې وکړ، هغه وويل: نا، نو ورته يې وويل: پورته شه او دوره رکعت له لمونځ وکړه.

د پرکالۍ يا ستړيا په وخت کې په ناسته لمونځ کول:

۳۶ - : عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: دَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا حَبْلٌ مَمْدُودٌ بَيْنَ السَّارِيَتَيْنِ، فَقَالَ:

«مَا هَذَا الْحَبْلُ؟» قَالُوا: هَذَا حَبْلٌ لِّزَيْنَبَ فَإِذَا فَتَرَتْ تَعَلَّقَتْ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا حُلُوهُ لِيُصَلَ أَحَدُكُمْ نَشَاطُهُ، فَإِذَا فَتَرَ فَلْيَقْعُدْ» [صحيح البخاري: ۱۱۰]

ژباړه: له انس رضي الله عنه نه روايت دی چې نبی صلی الله عليه وسلم (کور ته) ننوت نو د دوو ستنو ترمنځ يې څرېدلې رسی (پری) وليده، وپویل: دا د څه شي رسی ده؟ هغوی ورته وویل: دا د زینب رضي الله عنها رسی ده چې کله په لمونځ سترې شي نو ځان وریورې وتړي، نو نبی صلی الله عليه وسلم وویل: نا، رسی پرانیزي، په تاسو کې دې هر څوک دومره عبادت وکړي چې څومره بيدار وي، خو چې سترې شي بايد کيني.

غائبانه کې مسلمان ورور ته دعا کول:

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُو لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ،

إِلَّا قَالَ الْمَلَكُ: وَلَكَ بِمِثْلٍ ([صحيح مسلم: ۲۷۳۲، صحيح الجامع: ۵۷۳۷]

ژباړه: له ابودرداء رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايې: هېڅ مسلمان نشته چې د خپل ورور لپاره غائبانه دعاگانې کوي مګر ملائک يې پر دعا دا وايي: ستا دې هم دغومره اجر وشي.

د شکر سجده کول:

۳۸ - : عَنْ أَبِي بَكْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ (إِذَا جَاءَهُ أَمْرٌ سُرُورٍ أَوْ بُشْرٍ بِهِ خَرَّ سَاجِدًا شَاكِرًا لِلَّهِ) [سنن ابي داود: ۲۷۷۴]

ژباړه: له ابوبکره رضي الله عنه نه روايت دی چې نبي صلی الله عليه وسلم ته چې به کله د خوشحالي څه شی راغلل يا به پرې د خوشحالي زيری وشو نو الله ته به د شکر په حالت کې په سجده باندې پرېوت.

دېر استغفار ويل:

۳۹ - : عَنْ الْأَعْرَ الْمَزْنِيِّ، وَكَانَتْ لَهُ صُحْبَةٌ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي، وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ» [صحيح مسلم: ۱۵۱۵]

ژباړه: له اغر مزني رضي الله عنه چې صحابي دى ورڅخه روايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وايي: زما پر زړه باندې هم غفلت راځي او زه په ورځ کې له الله څخه سل ځله بخشش غواړم.

د باران رابښته کېدو په مهال باران ته ودرېدل:

۴۰ - : عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَصَابَنَا وَخْنٌ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَطَرٌ فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَسَرَ ثَوْبَهُ عَنْهُ حَتَّى أَصَابَهُ، فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَ صَنَعْتَ هَذَا؟ قَالَ: «لِأَنَّهُ حَدِيثُ عَهْدٍ بِرَبِّهِ» [سنن ابی داود: ۵۱۰۰]

له انس رضي الله عنه نه روايت دى چې مونږ له رسول الله صلى الله عليه وسلم سره و او باران راباندې رابنکته شو، له ځان نه يې کپړه پورته کړه تر دې چې باران پرې وشو، مونږ ورته وويل: د الله رسوله! دا دې ولې وکړل؟ هغه وويل: ځکه چې دا تازه د الله له خوا نه راغی.

لويديځو ځوگي پاکول او خوړل:

۴۱ - : عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَكَلَ طَعَامًا لَعَقَ أَصَابِعَهُ الثَّلَاثَ، وَقَالَ: «إِذَا مَا وَقَعَتْ لُقْمَةٌ أَحَدِكُمْ فَلْيُمِظْ عَنْهَا الْأَذَى وَلْيَأْكُلْهَا، وَلَا يَدْعُهَا لِلشَّيْطَانِ، وَأَمَرَنَا أَنْ نَسْلِتَ الصَّحْفَةَ»، وَقَالَ: «إِنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ فِي أَيِّ طَعَامِكُمُ الْبَرَكَةُ» [جامع الترمذي: ۱۸۰۳]

ژباړه: له انس رضي الله عنه نه روايت دى چې نبی کریم صلى الله عليه وسلم به کله خواړه وخوړل نو درېواړه گوټې به يې وختلې، اوويل به يې: کله چې تاسو کې له چا څخه

مړۍ ولويږي نو گندگي دې ترې پاڅه کړي او ودې خوري
خو شيطان ته دې نه پرېږدي، او په دې يې هم مونږ ته امر
کړی دی چې لوبنۍ وختو، او ويل به يې: تاسو ته ددې پته
نشته چې برکت مو د خوراک په کومه برخه کې دی.

د شپې له شروع کېدو سره ماشومان له کوره بهر نه پرېښودل:

۴۲ - : جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ - أَوْ أَمْسَيْتُمْ -
فَكُفُّوا صَبْيَانَكُمْ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ
سَاعَةٌ مِنَ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ، وَأَغْلِقُوا الْأَبْوَابَ، وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ،
فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَفْتَحُ بَابًا مُغْلَقًا، وَأَوْكُوا قِرَبَكُمْ، وَاذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ، وَحَمِّرُوا آيَتَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنَّ تَعْرُضُوا
عَلَيْهَا شَيْئًا، وَأَظْفِقُوا مَصَابِيحَكُمْ) [صحيح مسلم: ۲۰۱۲،
صحيح الجامع: ۷۶۴]

ژباړه: جابر بن عبدالله رضي الله عنه وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلى دي: كله چې شپه تورتم شي - يا په تاسو مابنام شي - نو ماشومانان موله ګرځېدو بند كړئ، ځكه دغه وخت كې شيطانان خوريږي خو چې د شپې څه برخه تېره شي نو بېرته ماشومانان پرېږدئ، دروازې بندې كړئ او د الله نوم پرې ياد كړئ، شيطان بندې دروازې نه شي خلاصولى، د مشكونو خولې مو هم وتړئ او د الله نوم پرې ياد كړئ، د لوبنو كاليو سرونه مو پټ كړئ او د الله نوم پرې ياد كړئ ولو كه په سريې څه شى په اوږدو هم كېږدئ - لكه لركى - ، او ډېوې - اورونه - مو هم مړې كړئ.

نیم لمر او نیم سیوري ته نه کېناستل:

۴۳ - : عَنْ أَبِي عِيَاضٍ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ نَهَى أَنْ يَجْلَسَ بَيْنَ الضَّحِّ وَالظَّلِّ، وَقَالَ: مَجْلَسُ الشَّيْطَانِ ([سلسلة الأحاديث الصحيحة : ۳۱۱۰]

ژباړه: ابوعياض له يو صحابي څخه روايت کوي چې نبی صلی الله عليه وسلم له دې څخه منع کړې ده چې څوک دې نيم سيوري او نيم لمر ته کېني، او وويل: دا د شيطان ناستځی دی.

توبه کې رښتنولي:

۴۴ - : عَنْ كَعْبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ (قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ مِنْ تَوْبَتِي أَنْ أَنْخَلِعَ مِنْ مَالِي صَدَقَةً إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: أُمْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مَالِكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ) [صحيح البخاري: ۲۷۵۷]

قال ابن القيم: وَقَوْلُ كَعْبٍ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ مِنْ تَوْبَتِي أَنْ أَنْخَلِعَ مِنْ مَالِي . دَلِيلٌ عَلَى اسْتِحْبَابِ الصَّدَقَةِ عِنْدَ التَّوْبَةِ بِمَا قُدِرَ عَلَيْهِ مِنَ الْمَالِ.» [زاد المعاد: ۳ / ۵۱۲]

ژباړه: کعب رضي الله عنه وايي چې ما وويل: اى د الله رسوله! د توبې د قبلېدو - په خوشحالي کې - زه غواړم چې

شتمني مې الله او دهغه رسول ته صدقه کړم، هغه وويل:
خښې شتمني دې له ځان سره پرېږده دا به درله ډېره غوره
وي.

ابن القيم رحمه الله وايي: د کعب رضي الله عنه په دې قول
کې چې د توبې د قبلېدو په خوشحالي کې بايد زه خپل مال
الله پاک او دهغه رسول لپاره صدقه کړم، دا به دې دليل دی
چې د توبې د قبلېدو په مهال د توان مطابق صدقه کول
مستحب دي.

له خوب نه مخکې بستره څنډل:

۴۵ - : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: [إِذَا أَوَى أَحَدُكُمْ إِلَى فِرَاشِهِ، فَلْيَأْخُذْ
دَاخِلَةَ إِزَارِهِ، فَلْيَنْفُضْ بِهَا فِرَاشَهُ، وَلْيُسِّمِ اللَّهَ، فَإِنَّهُ لَا يَعْلَمُ مَا
خَلَفَهُ بَعْدَهُ عَلَى فِرَاشِهِ] [صحيح مسلم: ۲۷۱۴]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې رسول الله

صلى الله عليه وسلم فرمايې: كله چې تاسو كې څوك خپلې بسترې ته راشي نو په خپل څادر دې بستره وڅنډي او د الله نوم دې پرې ياد كړي، ځكه دا نه پوهيرې چې په بستره باندي څه شى پراته دي؟

د كاسې له څنډو نه خوراك كول:

۶۶ - : عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: [إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ طَعَامًا فَلَا يَأْكُلُ مِنْ أَعْلَى الصَّحْفَةِ، وَلَكِنْ لِيَأْكُلُ مِنْ أَسْفَلِهَا، فَإِنَّ الْبَرَكَهَ تَنْزِلُ مِنْ أَعْلَاهَا] [سنن ابی داود: ۳۷۷۲]

ژباړه: له ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت دى چې نبى صلى الله عليه وسلم فرمايې: تاسو كې چې كله څوك خوراك كوي نو د كاسې له بره سره دې خوراك نه كوي، بلكې له لاندې نه دې خوراك كوي، ځكه د طعام په سر باندي بركتونه رانېسته كيږي.

د ښځو جامې اوږدول:

۴۷ - : عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا ذُكِرَ فِي الْإِزَارِ مَا ذُكِرَ، قَالَتْ أُمُّ سَلَمَةَ: فَكَيْفَ بِالنِّسَاءِ؟ قَالَ: «يُرْخَيْنَ شِبْرًا». قَالَتْ: إِذَا تَبَدُّوْا أَقْدَامُهُنَّ، قَالَ: «فَذِرَاعًا، لَا يَزِدْنَ عَلَيْهِ» [سنن النسائي: ۵۳۳۸]

ام سلمه رضي الله عنها وايي چې نبی صلی الله علیه وسلم چې کله د لنګ - پرتوګ - متعلق هغه څه وویل چې ویې ویل: نو ام سلمه رضي الله عنها ورته وویل: ښځې باید څه وکړي؟ هغه وویل: یوه لوښت دې اوږد پرتوګ وکړي، هغې وویل: نو بیا یې هم خپې (قدمونه) ښکاره کيږي! هغه وویل: پرتوګ دې یو څنګل اوږد وکړي او له دې نه دې نه اوږدي.

د دم په مهال درمند ځای باندې لاس کېښودل:

۴۸ - : عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ الثَّقَفِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ شَكَاَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَعًا يَجِدُهُ فِي جَسَدِهِ

مُنْذُ أَسْلَمَ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأْتَمُّ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ بِاسْمِ اللَّهِ ثَلَاثًا، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ» [صحيح مسلم: ۲۲۰۲]

ژباړه: عثمان بن ابی العاص رضي الله عنه نبی کریم صلی الله عليه وسلم ته د اسلام له راوړو وروسته په خپل بدن کې له درد څخه شکایت وکړ، رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته وویل: خپل لاس دې د بدن پر هغه ځای کېږده چې دردیږي او درې ځله بسم الله ووايه، او بیا اووه ځله ووايه (اعوذ بالله...) د الله او د قدرت پورې یې له هغه شر نه پناه نیسم چې زه یې درد محسوسوم او ترې ویرېزم او ځان ترې ساتم.

له خوب نه وروسته پوزه وینځل:

۴۹- : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنَامِهِ فَلْيَسْتَنْثِرْ ثَلَاثَ

مَرَاتٍ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَبِيتُ عَلَى خِيَاشِيمِهِ ([صحيح مسلم: ۲۳۸]

ژباړه: له ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی چې نبی صلی الله عليه وسلم فرمايي: په تاسو کې چې کله څوک له خوب څخه رابېدار شي نو درې ځله دې پوزه ووينځي، ځکه شيطان يې په خيشوم - پوزه - کې شپه تېروي.

خطبه لنډه او لمونځ اوږد کول:

۵۰ - : عَنْ أَبِي وَائِلٍ قَالَ خَطَبَنَا عَمَّارٌ، فَأَوْجَزَ وَأَبْلَغَ، فَلَمَّا نَزَلَ قُلْنَا: يَا أَبَا الْيَقْظَانِ لَقَدْ أَبْلَغْتَ وَأَوْجَزْتَ، فَلَوْ كُنْتَ تَنَفَّسْتَ فَقَالَ: إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «إِنَّ طُولَ صَلَاةِ الرَّجُلِ، وَقِصَرَ خُطْبَتِهِ، مِثْنَةٌ مِنْ فِقْهِهِ، فَأَطِيلُوا الصَّلَاةَ، وَاقْصُرُوا الْخُطْبَةَ، وَإِنَّ مِنَ الْبَيَانِ سِحْرًا» [صحيح مسلم: ۸۶۹، صحيح الجامع: ۲۱۰۰]

ژباړه: ابو وائل وايي عمار رضي الله عنه مونږ ته لنډه خطبه

راکړه کله چې له ممبر نه رابښکته شو مونږ ورته وويل: خبرې دې ښې وکړې خو ډېره لنډه خطبه دې وويله، که خطبه دې لږه اوږده کړی وی ډېره به ښه وه، هغه وويل: ما له رسول الله صلی الله عليه وسلم نه اورېدلي دي چې د سړي اوږد لمونځ او لنډه خطبه د هغه د علم نښه ده، لمونځ اوږد وکړئ او خطبه لنډه ووايئ، او هر وروځ ځينې بيانونه - په اثر او زړه رابښکلو کې - د سحر په څېر وي.

الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات، والحمد لله طيبا كثيرا
مبارکافيه.